

DARUM SOGN

Nr. 4

December 2019

47. Årg.

Julen er hjerternes fest – bah, humbug!

Vi befinder os på en tid af året, hvor de tilbagevendende traditioner er utallige og skal holdes i hævd.

Resten af året virker det, som om vi ellers helst stræber efter at få nye oplevelser, skabe forandring, både med os selv, det ydre og det indre, eller i vores hus eller på arbejdet.

Og hvis det hele mislykkes eller ikke lever op til forventningerne, så søger vi bare nye udfordringer et andet sted. Det kan jo alt sammen tjene til at fjerne opmærksomheden fra den trivielle virkelighed i hamsterhulet, hvor den ene hverdag er stort set identisk med den næste.

Men ikke i december!

Advents- og juletiden er og bliver traditionernes tid:

Tiden for gentagelse, tiden, hvor det meste forekommer trygt og velkendt.

Og Gud nåde og trøste den, der skulle driste sig til at kaste smuds på julen og dens traditioner! Ja, Gud nåde og trøste den, der kan så meget som tillægges et så lumpent og ødelæggende motiv!

Tænk bare på, hvad der sker, når én person fra et politisk parti, som her skal forblive anonym, i én bagerafdeling i én forretning bemærkede lanceringen af én slags bolle, som hed noget med "vinter" i stedet for "jul" og lavede ét Facebook-opslag om det! - Ja, så kan man

være helt sikker på, at flere tusinde danskere føler sig krænket dybt inde i sjælens allerhelligste (som åbenbart er indrettet som Gertrud Sands julestue!)

Anklager føg igennem luften om sekularisering af julen og knæfald for islam - også da det viste sig, at der med vinterbollen bare var tale om en udvidelse af sortimentet af rent kapitalistiske årsager, og at julebollen faktisk lå lige ved siden af hele tiden.

Og egentlig er det da vældig ironisk, når man tænker på, at de fleste af vores højtelkede, danske juletraditioner er importeret fra vores engelske, tyske og svenske naboer.

Det fik mig til at tænke på, om den tradition, som måske til syvende og sidst virkelig er ærkedansk, er vores lange og knapt så stolte tradition for at brokke os, når der er den mindste anledning til det.

I tiden op til jul er der sandelig meget at brokke sig over:

"Hvad ligner det, at butikkerne fyldes med julepynt og brunkager tidligt i november?"

"Hvad skal det til at tænde gadernes julelys før tid?"

"Julen har da for resten bare udviklet sig til ren forbrugsfest!"

Og: "Børn er sandelig heller ikke, hvad de har været – de utaknemmelige

Forsiden viser den nye stenbelægning på kirkegården, set fra Laurentiusvej.

KIRKELIG VEJVISER

Sognepræst Thea Laukamp

then@km.dk

Feilbergvej 15

St. Darum

6740 Bramming

7517 9220 (Træffes efter aftale alle dage undtagen mandag)

Graver

Thomas Bruun

Hverdage undt. mandag, fra kl. 8 - 16

tlf. 2164 2346

E-mail: darumkirkegaard@mail.dk

Menighedsrådets formand:

Anton Nielsen

Lille Darumvej 7

6740 Bramming

Tlf.: 7517 9018

Redaktion af sognebladet:

Thea Laukamp (ansvarshavende)

Thomas Andersen (layout)

Menighedsrådet (tryk)

Indlæg til næste nr. sendes

senest 15. februar 2020

til chq@km.dk

skarn! I min barndom da var vi jo otte børn, der skulle deles om en appelsin og et tøndebånd!"

Og det var i øvrigt også dengang, hvor hver eneste jul åbenbart var hvid.

Ja, "rør blot ikke ved min gamle jul," som der står i en velkendt julesang.

Den skrev Peter Faber for længe, længe siden, nemlig i 1848, så det må unægtelig være en ganske gammel jul, han ønskede at værne om; en jul, der nok ikke har meget tilfælles med den jul, som vi i vor tid kan finde på at synge sådan om. Også Peter Faber så sig vel i

sin tid om og betragtede vemo-digt sædernes og højtidens for-fald og følte trang til at brokke sig lidt over det.

Så det er altså også muligt, at julen ikke har forandret sig stort igennem de sidste 100 år og at brokkeriet blot er en del af traditionen og måske den tryggeste blandt alle de gentagelser, der finder sted.

I november faldt jeg over et uddrag fra Emma Gads berømte bog, *Takt og Tone*, som netop handler om julen. Ved læsning af det vil man nok bemærke, at

Emma Gads lidet skjulte anke mod julen har ikke så lidt tilfælles med nutidens brokkerier. Det er morsom læsning, men der er også stof til eftertanke.

Gid alle må få en så rolig og fredfyldt adventstid, som det er muligt – uden blodpropper som følge af brok eller arrigskab. Og gid, at julen må blive så glædelig, at brokkeriet bliver gjort til skamme!

Thea Laukamp

Fra Emma Gad: "Takt og tone – hvordan man omgaas" (1918)

"Julen er en Ting, som Folk i de elleve Maaneder af Aaret ikke skænker en Tanke eller højst er enige om, er en meget besværlig Ting, men som den tolvte rejser sig som en Kæmpe, som det er umuligt at diskutere med eller om. Grunden dertil er naturligvis den, at Julen endog fra Hedenskabets Tid er Nordboernes største Fest, saa ethvert Forsøg paa at afskaffe selv dens uheldige Egenskaber, saasom Udvekslingen af Gaver, vil falde frugtesløst ud, særlig, fordi Børnene har bemægtiget sig den.

Julegaver

Allerede i November begynder de kære Smaa at lade Vink falde om, hvad de kan tænke sig at ville modtage, og inden Juleaften er naaet, er Gavelavinen svulmet op til en tordnende finansiel Katastrofe i mange Huse.

Spørgsmaalet vil for de Flestes Vedkommende være: Hvem skal man give Gaver?

Det vil naturligvis afhænge af Temperament og Familietradition og særlig af, hvor mange Gaver, man selv faar. I for-

nuftigere Kredse har dog Urimeligheden ved, at voksne Mennesker giver hverandre Overraskelsesgaver, gjort sig saa vidt gældende, at man indskrænker sig til Bagateller og spøgefulde Ting, og man maa haabe, at denne Opfattelse vil brede sig, hvor meget end de Handlende anstrenger sig for at holde Skikken vedlige.

De bør ikke give Den, hvis Smag og Vaner De ikke nøje kender, en Genstand af speciel Art eller af stort Omfang. En uhyre Majolika-vase, man ikke har Plads til, er slem at faa til Huse, hvorimod et Silkesjal eller et Par Handsker, der lægges i en Skuffe, aldrig kan genere.

Hvis man har ondt ved at finde paa Gaver til sine Kære, er man som oftest paa den sikre Side, naar man holder sig til det, der kan spises, drikkes eller ryges. En Høne, en Æske Konfekt eller en Flaske Likør kan virke beskedent, men er aldrig uvelkomment. Spisevarer er at foretrække for Blomster, der sendes rundt efter en stor Maalestok.

Naar De faar noget, De finder forfærdeligt, brug da hele Deres Aandsnærverelse for ikke at røbe det, selv med den mindste Trækning. Glem ikke, at Giveren synes om det.

Giv ikke Deres Børn kostbare Julegaver.

Barnefantasien har den lykkelige Evne at gøre det tarveligste Legetøj illuderende, og Luksus bidrager kun til, at Julen, modsat af, hvad den skulde, gør Børnene fordringsfulde og mindre elskværdige. (...)

Glem ikke ved Juleudgifterne, at der efter Juleaften er endnu fuldt en Uge tilbage af den endeløse December. Hvis De i Deres Hjertes Godhed lader Dem

friste til at støvsuge Deres Pengeskuffe c. den 23de, bliver det vanskeligt for Dem ved de sidste Juletræer at synge: *Glade Jul, dejlige Jul* med den rette overbevisning.

Familiesammenkomster i helligdagene

Julen er helliget til Familiesammenkomster. Der er ganske vist lidt for mange af dem, fordi Helligdagene er for mange. Det morer ikke de Unge synderlig Dag efter Dag at spille Lotteri om Smaating med gamle Tanter, hvorfor de stræber, hvad

de kan, for at komme afsted til Julegens Dansefester på de store Hoteller.

Det virker ikke altid helt elskværdigt, idet Julesammenkomsterne har deres virkelige Berettigelse som et Samlingsmærke for Familien. Til anden Adspredelse er Aaret langt nok."

Modtagere af Darum Legatet

Den 6. november afholdt fondsbestyrelsen det årlige uddelingsmøde. På uddelingsmødet gennemgås de ansøgninger, som var os i hænde før ansøgningsfristen den 1. november.

Tidligere uddelinger indgår nu i vurderingen!

Der er fortsat stigning i antallet af ansøgninger – ikke mindst i antallet af gyldige ansøgninger! På den positive side må det betyde, at vejledningen til ansøgningen er udførlig og til at finde ud af for ansøgerne.

På den anden side betyder det stigende ansøgerantal også, at omfanget af tidligere uddelinger til den enkelte nu indgår i udvælgelsen af legatmodtagere.

På den måde går det mere retfærdigt til, fordi nye ansøgere og ansøgere, der har modtaget meget lidt tidligere, prioriteres frem for dem, der har fået mest i løbet af de sidste 5 år. Dette kan også have betydning for legatportionens størrelse.

Dette blev varslet allerede i 2018, da vi i flere år har kunnet se en væsentlig stigning i ansøgerantallet.

Årsager til kassering af ansøgninger

Vi har modtaget i alt 35 ansøgninger i år.

Af disse var 6 ugyldige og blev som følge heraf kasseret.

1 havde benyttet forkert skema, og de øvrige havde ikke fulgt anvisningerne om korrekt dokumentation af studieaktivitet. Det fremgår tydeligt af ansøgningsskema og vejledning, hvad den gyldige dokumentation består af.

Yderligere 9 blev herefter frasorteret i år pga. omfang af tidligere uddelinger.

Hvis man ikke modtager en legatportion i år, så skal det altså ikke afholde én fra at søge næste år.

Der opfordres fortsat til, at vejledningen til ansøgningsskemaet læses grundigt af ansøgeren, og hvis der er noget, man er i tvivl om forud for ansøgningen, så ret henvendelse til fondsbestyrelsen.

I år uddeles renteafkast på kr. 66.000,-. Der uddeles kr. 5.000,- til udeboende og kr. 2.000,- til hjemmeboende. Herudover også 2 x kr. 4.500,-. Følgende 20 ansøgere vil i løbet af første kvartal af 2020 modtage en legatportion:

1. Martin Nørrelund Nielsen
2. Rasmus Kjær Nielsen
3. Hannah Maria Korp Ertmann
4. Ane Stine Højlund Boesen
5. Ida Lauridsen
6. Ellen Søby Jensen
7. Jeppe Mønsted Lundgaard
8. Karoline Øhlenschlæger Hansen
9. Astrid Bernt Sørensen
10. Louise Bernt Sørensen
11. Mads Anton Højer
12. Jakob Liebmann Petersen
13. Signe Liebmann Petersen
14. Isabella Haahr
15. Signe Teilmann Johansen
16. Mathias Lund
17. Simon Søby Jensen
18. Victoria Haahr
19. Josefine Agergaard
20. Pernille Iben Agergaard.

Når der åbnes for ansøgning i 2020, offentliggøres det eneste gyldige ansøgningsskema på www.darum.dk/darum-legatet.

*På fondsbestyrelsens vegne,
Thea Laukamp*

Menighedsrådet orienterer

Pænt goddag til sognepræstens barselsvikar!

Mit navn er Charlotte Quiring og jeg får lov til at være jeres præst fra 1. januar, mens Thea Laukamp har barselsorlov.

For 47 år siden blev jeg født i Dortmund, Tyskland, hvor jeg også er vokset op.

Efter jeg havde læst teologi i Münster og Wuppertal, kom jeg for 19 år siden til Danmark. Siden da har jeg boet i Skodborg sammen med min mand og vores tre børn.

Darum er ikke helt ukendt for mig, fordi jeg har været i praktik som præst i Bramming og har i den forbindelse også været lidt i jeres sogn. Siden min ordination for tre år siden har jeg været vikar i forskellige sogne og på Kolding sygehus. Nu glæder jeg mig til at møde jer i de sammenhænge, som livet i almindelighed og livet specielt i jeres sogn byder på. Troen og livet har så mange spændende facetter, at ét menneske alene slet ikke kan opleve og rumme det.

Derfor er jeg nysgerrig på og interesseret i andres erfaringer og oplevelser.

Dialog og udveksling omkring livets store og små spørgsmål og svar er en stor berigelse for mig.

Det gælder også i konfirmandundervisningen, hvor jeg glæder mig til de unge menneskers syn på og "tumlen med" livet og troen. At tænke over og mærke efter, hvad troen betyder, og hvordan man oplever Gud i sit liv, er en vigtig og bestemt ikke altid nem udfordring, som intet menneske nogensinde bliver færdig med.

Når jeg ikke lige arbejder med ord, hvad jeg godt kan lide som præst, så fylder bevægelse og musik. Bevægelse såvel i en overført betydning af, hvad der bevæger mig inderst inde, som i sin jordnære betydning af at gå. Der kan opstå en god dybde i samtalen, når man bevæger sig og kigger i samme retning i stedet for på hinanden. Jeg har haft nogle

af mine bedste sjælesorgssamtaler på pilgrimsvandring. Men dermed ikke sagt, at vi ikke også kan snakke over en kop te eller kaffe!

Musik har altid betydet meget for mig, bl.a. fordi den rammer så mange lag i mennesker, som ord ikke kan nå til. Musik kan udtrykke, hvad der ikke kan siges med ord, og i salmer hører de to ting sammen og bliver i bedste fald til en fantastisk enhed. Derfor interesserer jeg mig for den nye salmedigtning samtidigt med, at jeg har rødder i de godt indsungne salmer gennem min uddannelse som kirkesanger fra Løgumklosters kirkeskole.

I de kommende måneder hos jer håber jeg på og glæder mig til gode samtaler og møder i kirken og sognehuset og andre steder i Darum.

*De bedste hilsner,
Charlotte*

23/12-31/12:

Henvendelse skal ske til Elise Balslev (7517 3263) eller

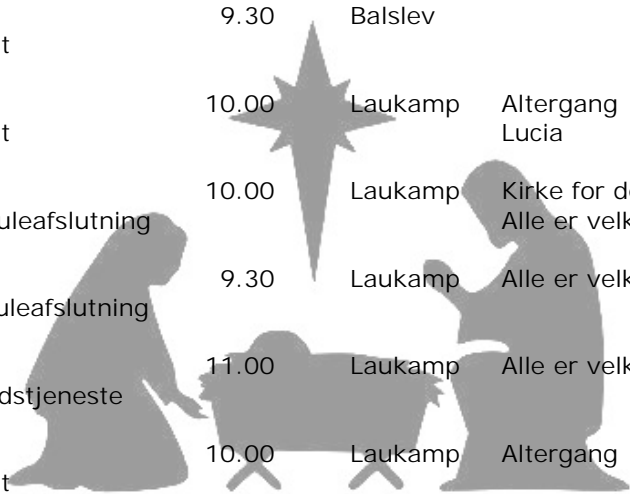
Charlotte Rossel (2449 9736).

Fra 1/1 2020:

Henvendelse til Charlotte Quiring, tlf. 7517 9220. E-mail: chq@km.dk

Advent og jul i Darum Kirke

1. december 1. søn. i advent	10.00	Laukamp	Altergang
8. december 2. søn. i advent	9.30	Balslev	
15. december 3. søn. i advent	10.00	Laukamp	Altergang Lucia
17. december Dagplejernes juleafslutning	10.00	Laukamp	Kirke for de små – Alle er velkomne!
20. december Børnehavens juleafslutning	9.30	Laukamp	Alle er velkomne!
20. december Skolens julegudstjeneste	11.00	Laukamp	Alle er velkomne!
22. december 4. søn. i advent	10.00	Laukamp	Altergang
24. december Juleaften	14.00 og 16.00	Kirsten Andersen	
25. december Juledag	9.30	Rossel	Altergang
26. december 2. juledag	11.00	Elin Hjuler	
29. december Julesøndag	9.30	Balslev	

Strikkecafé i sognehuset, mandag i lige uger fra kl. 19.00-21.30.
Alle er velkomne (10 kr. pr. gang for kaffe/te).
Kontaktperson: Hanne Landbo Christensen, tlf: 2175 8575

Læsekreds i Sognehuset, onsdag i ulige uger fra kl. 14.00-16.00.
Alle er velkomne (10 kr. pr. gang for kaffe/te).
Kontaktperson: Hanne Sørensen, tlf: 7517 9582 / 2163 5397

Adventstid i Darum Kirke og Sognehus

ÅBENT SOGNEHUS: JULEMØDE

Tirsdag d. 10. december kl. 14

Adventshygge og stemningsfuld musik i Sognehuset

Til årets Julemøde vil Bente Kjøller og Tina Horsbøl Andersen, som ellers begge er organister, underholde med julemusik til klaver og fløjte. Sognepræst Thea Laukamp står for en julefortælling, og der er naturligvis også kaffe og æbleskiver. Mon ikke, vi også tager en sang eller to fra Højskolesangbogen! Deltagelse er gratis.

LUCIAGUDSTJENESTE

Søndag d. 15. december kl. 10 i kirken

En børnevenlig gudstjeneste for hele familien

Vi skal denne dag høre den spændende fortælling om Lucia og synge adventssalmer – og måske en enkelt julesalme. Gudstjenesten begynder kl. 10, hvor Børnebyens 4. klasse går Luciaoptog, akkompagneret af vores organist, Tina, som i dagens anledning spiller fløjte. Efter gudstjenesten er der "Lussebrød", kaffe og saftvand.

Kommende arrangementer

OBS: Ikke i datoorden

ÅBENT SOGNEHUS

Tirsdag d. 18. februar kl. 14-16

Bente Kjøller fortæller

Vores lokale "klaverbøger", Bente Kjøller, har ordet denne eftermiddag.

Bente arbejder som organist i Grimstrup, men er også aktiv i arrangementsudvalget her i byen og akkompagnerer fællessangene, når vi holder Åbent Sognehus og andre arrangementer i sognehuset.

Bente vil fortælle om sin livsrejse fra Bornholms klipper til Vadehavet og om sin dybe forelskelse i den danske sangskat – så mon ikke, der også vil være fællessang!

Deltagelse er gratis – inklusiv kaffe og kage.

i

Kommende arrangementer

NYTÅRSKONCERT 2020

Søndag d. 19. januar kl. 16 i kirken
Velkommen til 2020 med sang og musik!

Sangeren Martin Guldborg og pianisten Mats Rudklint præsenterer denne eftermiddag et udvalg af sange og arier fra bl.a. operette- og musicalgenren samt andre populære evergreens. Denne nytårskoncert består med andre ord af festlig, iørefaldende og underholdende musik, som de to erfarne musikere præsenterer med indsigt og humor.

Martin Guldborg er uddannet klassisk sanger på Vestjysk Musikkonservatorium og hos professor Thomas Hemsley i London. Han er herudover cand. phil. i Musikvidenskab og studielektor på Aarhus Universitet. Martin har som sanger udfoldet sig indenfor både opera, operette, musical, lied, romance og oratorium, og han har ud over Danmark optrådt i Rusland, Tyskland, Italien og USA.

Mats Rudklint er uddannet klassisk pianist. Han er særdeles aktiv som akkompagnatør, men optræder også alene med musikalske foredrag og klavermatinéer. Mats har gennem en lang årrække været fastansat som pianist og underviser ved Esbjerg Højskole. Mats Rudklint har udgivet to CD'er med romantiske klaverstykker.

Koncerten er gratis. Efterfølgende skåler vi det nye år velkommen med mousserende vin.

KYNDELMISSEFEJRING søndag den 2. februar

Kaffebord i sognehuset kl. 15.00

Gudstjeneste kl. 17.00

Menighedsrådet byder på eftermiddagskaffe/te - kagebord i sognehuset. Arrangementet afsluttes med Kyndelmissegudstjeneste i kirken kl. 17.00

Arrangør: *Helhedens Idéforum og Darum Menighedsråd.*

Se lokale opslag med yderligere information, når tiden nærmer sig.

Nyt fra Lokalrådet

Årsmøde

Vi valgte at holde lokalrådets årsmøde en søndag eftermiddag i år, hvor vi startede med kaffe og sluttede med fællesspisning, for dem der havde lyst til det. Vi var det samme antal, ca. 55, som de sidste 2 år.

Vi havde et godt møde med interesserede deltagere og hvor vi fortalte om årets arbejde og hvor vi fortalte om årets arbejde i såvel lokalrådet, som i de 11 arbejdsgrupper. Vi er nu 43 personer, der arbejder direkte for lokalrådet, i selve rådet eller i grupperne. Vi er meget glade for det store arbejde, der udføres i de forskellige sammenhænge. Da formandens beretning var på 6 sider, henviser jeg i stedet til at læse den på darum.dk, hvor også referat fra selve mødet ligger under "Lokalråd".

Jeg vil dog med stor glæde præsentere det nye fuldtallige lokalråd:

Valg af rådsmedlemmer og suppleanter:

På valg var Helle Ertmann, Eva Post Jørgensen og Lasse Boesen.

Lasse ønskede ikke genvalg. Karsten Kristensen trak sig pga. meget aftenarbejde. Der skulle derfor vælges 3 for 2 år og 1 for 1 år i stedet for.

Helle og Eva modtog genvalg og Inger Biltoft blev også valgt. Alle for 2 år.

Der var ikke flere, der ønskede at stille op, så Lokalrådet fik mandat til at finde 1 nyt medlem for 1 år.

Suppleanter: Kirsten Høeg og Hanne Windfeld

Valg af revisorer: Franz Nielsen og Birgit Mølgård genvalgtes.

Konstituering af lokalrådet

Formand: Helle Ertmann

Næstformand: Eva Post Jørgensen

Referent: Inger Biltoft

Menige medlemmer: Solvej Ladegaard og Kirsten Høeg (Thomas Jensen trak sig d. 29.10 pga. øget arbejdsbyrde privat, så i stedet indtræder 1. suppleanten og sidder i 1 år.)

Udpegede medlemmer:

Darum Kultur- og Fritidscenter: Erik Husted (også kasserer)

Darum Børneby: Diana Madsen

"2 udpegede fra Menighedsrådet eller en af Darums øvrige foreninger":

Anette Kikkenborg (FDF)

Wickie Lassen Agdal (Darum IF)

Konference

Lokalrådet har afholdt den 2. konference for alle Darums foreninger her i starten af november. Alle er velkomne og vi prøver at invitere alle, men hvis nogle føler sig forbigået, så send gerne en mail til mig. Referatet af mødet ligger også på darum.dk under lokalråd. Vi vedtog fortsat at bruge kalenderen på darum.dk, således at vi altid tjekker den, inden vi planlægger mødedatoer.

Vi aftalte også at lægge vores aktiviteter ind derpå, så vi ikke planlægger møder og aktiviteter oveni hinanden.

Oprettelse af frivilligbank på Facebook: "Giv Darum en hånd"

Vi ville gerne lave en "Frivillig-bank," men det var meget svært at finde ud af, hvordan man skal melde sig til arbejdet og hvordan dem der skal bruge arbejdskraft/frivillige hænder skal aflæse, hvor hænderne er.

Derfor blev vi enige om en anden model; nemlig at lave en Facebook-gruppe udelukkende til frivillige hænder – den hedder GIV DARUM EN HÅND. På gruppen kan vi alle lægge en præcis beskrivelse ind af den arbejdsopgave, vi gerne vil have løst. Og så kan folk melde sig på Facebook-siden. Og derudover kan andre se, hvem der vil hjælpe og måske få lyst til også at hjælpe. Men siden er lukket, så man skal ansøge om at blive medlem.

Vi er meget spændte på at se, om det virker, som vi håber!

Vi blev enige om at afholde konference hvert halve år, i maj og november fremover. Med skiftende vært, så vi ser hinandens hjemmebane.

I nfotavler

Lokalrådet har fået 2 brugte A1 tavler til at sætte plakater om aktuelle aktiviteter ind i. Tanken er, at de kan placeres ved indfaldsvejene eller ved Kvindeegen. Foreningerne overvejer om det er noget, de vil anvende. Det er nemlig et stort arbejde at gøre tavlerne klare til brug.

Lokalrådet ønsker alle en glædelig jul!

Helle Ertmann

Nyt fra Darum Børneby

Nyt fra Børnebyen

Traditionen tro mødtes dagplejerne, dagplejebørnene og deres forældre samt børnehavens personale, børnehavebørnene og deres forældre - til lysfest den sidste dag i oktober. Det var sidst på eftermiddagen, mørket sænkede sig over Darum Børneby, men der var mildt og klart i vejret, ikke mindst oplyst af alle de flotte lygter og lanterner, børnene selv havde lavet. Langs ruten var der opstillet levende lys, så det var nemt at finde vej. Ude i skoven var alle sanser i brug: Det duftede, der var mærkelige lyde, det var svært at se i skumringen og skovbunden følte anderledes, der mellem børn og voksne. Da alle var tilbage på børnehavens legeplads, kom smagsansen også på arbejde - der var popcorn og varm kakao til alle. En rigtig hyggelig tradition, som børnene glæder sig til og over.

I starten af november var der - som noget nyt - et forældremøde for forældrene til de ældste børn (de kommende skolebørn) i børnehaven. På mødet deltog personale fra skolen, og der blev fortalt om den hverdag, der venter børnene både i førskolen og i 0. klasse. Der var afsat tid til dialoger i grupper om forventninger til hinanden,

til børnene og til medarbejderne. Bag efter fortalte børnenes pædagog om dagligdagen i børnehaven og de sidste måneder før gruppen d. 1/4 rykker over i førskolen. Er rigtig godt arrangement, hvor alle børn var repræsenteret med mindst en forælder.

I begyndelsen af dette skoleår stod det klart, at børnebyens leder havde opsagt sin stilling for at gå på pension. Børnebyen er derfor i skrivende stund i fuld gang med planlægningen af et farvel og et nyt goddag. Fredag d. 15/11 ringede det ind til Torben Mørups sidste skoledag efter knapt to år på skolen. Dagen blev markeret i Torbens ånd - med musik og højt til loftet. Forude venter et nyt liv og nye eventyr. Vi siger tak for denne gang og ønsker Torben god vind fremover.

Mandag d. 18/11 sætter Morten Heide sig i stolen som konstitueret leder for børnebyen, en stilling, der er fastsat frem til 1/3 2020, hvor det forventes, at en ny leder kan træde til. Morten kommer fra en stilling som administrativ leder på Bohrskolen. Vi ser frem til at byde Morten velkommen og glæder os til samarbejdet.

*På vegne af Darum Børneby,
Dorte Hjort Jensen og
Tina Melton Schønnemann*

Nyt fra dagplejerne i Darum

Om leg og læring

Vi dagplejere har på skift henover året været på kursus i Den Nye Styrkede Pædagogiske Læreplan. Dette er et nyt arbejdsredskab, vi skal bruge i det daglige med børnene samt når vi har fokus på specifikke udvalgte emner i en periode, bl.a. i legestuen. "Værktøjet" skal bruges til en synliggørelse af vores arbejde både for os selv, men også for at medinddrage forældrene på større vis i den nye pædagogiske læreplan.

Lige nu har vi fokus på *legen* og dens betydning for børnene. Leg er ikke bare

leg, men leg har mange styrker, som social udvikling, kommunikation/sprog, dannelse, fællesskab og alsidig personlig udvikling. Vi kommer omkring alle temaerne i vores læringsblomst.

Så når vi en dag "bare" har leget, har børnene faktisk fået en masse læring, som de kan bruge, så derfor leger vi rigtig meget.

Derudover har en dagplejer et kursus, som naturdagplejer.

Et kursus, der går ud på hvordan naturen og dens materialer kan bruges i dagligdagen.

Fortsættes side 14

Fra Sognearkivet

Julens Glæde!

Her kommer et uddrag fra årets Lokalårbog for Bramming-Egnen, hvor Kresten Pedersen (f. 1957) fra Sønderbyvej 13 (opvokset Sønderbyvej 21) i en artikel fortæller om sin barndom og ungdom i Sønderby. Blandt andet fortæller han om moderens (Gerda Pedersen) juleforberedelser:

"Julen var også dengang en helt særlig højtid. Vi havde julekalendere i pap fra Røde Kors," mindes Kresten. Fire stykker hængte på væggen. Igennem året var inkassator fra *Julens Glæde* kommet omkring, så der var sparet op til julens udgifter. Så fik man også julehæftet *I julelampens skær*. Det var en stor ting at kunne læse eller få læst op af. Der var spænding op til selve juleaften, hvor alle traditionerne blev holdt i hævd, også på Sønderbyvej nr. 21. Men inden julefestlighederne gik i gang den 24. december blev der ryddet op overalt udenfor og alle vinduer i stalden skulle vaskes.

Så skulle der nemlig kun røgtes til aften, og man kunne endelig fejre jul.

Julen var særligt en travl tid for alle husmødrene. Kresten har stadig en håndskrevet liste med morens oversigt over de gøremål, hun skulle klare op til jul. Fordelt på alle dagene i december måned.

Listen over kager til jul: "Brunkager, vaniljekranse, fedtebrød, kanelkage, jødekager, havregrynskager, mandelkranse, rutebiler, medaljer, kokosmakroner, pebernødder." De sidste af seks klumper dej!

På listen over gøremål står blandt andet den 8. december: "Smelte fedt til fuglene og nyt hyldepapir i skufferne." Den 11. december blev der bagt brød, to brune lagkager og horn. Den 12. december var der julefrokost hos Bedste, men der blev også tid til at rime køleskab af. Den 14. december blev der lavet leverpostej og gjort rent i kælder, gang og bryggers. Den 17. december blev der gjort rent i køkken og den lille stue, og den 20. december blev der lavet konfekt. Hver eneste dag i julemåneden havde sine pligter.

"Hele 1. juledag gik for børnene med at besøge alle kammeraterne i Sønderby. Vi skulle jo se hinandens gaver," fortæller Kresten. "Alle steder fik vi slikposer og snolder. Så det var en gevaldig dag."

Læs hele den fine artikel med Krestens barndoms- og ungdomsminder i "En Sønderbydreng fra Darum fortæller" af Ingrid M. Lorentzen, der indgår i Lokalårbogen for Bramming-Egnen 2019. I årbogen er også artiklen om "Altertavlen i Darum Kirke" af Thea Laukamp. Bogen kan købes på Egnsmuseet i Bramming.

Darum Sognearkiv

Sognearkivet@darum.dk

www.darumsognearkiv.dk

Der er åbent i arkivet hver første onsdag i måneden.

Elisabeth M. Rasmussen

Nyt fra FDF

Nu nærmer julen sig og vi glæder os alle i denne dejlige tid.

Vi har i FDF Darum haft en rigtig god sæson.

Vi har virkelig fået udfoldet vores venskaber, vores viden, vores personlige grænser og det vigtigste af alt: Sammenholdet i kredsen.

Sæson opstart

Vi fik skudt gang i den nye sæson i august og vi var rigtig heldige med, at vejret og humøret var lige som vi kunne have håbet på. Det var dejligt at se de velkendte ansigter igen. Vi må da indrømme, at vi også håbede at se lidt flere nye ansigter. Vi er glade for, at vi heldigvis har fået lov at møde dem senere hen

på sæsonen i stedet for.

Mange af borgerne i Darum fik også muligheden for at sige hej og møde vores børn og unge, da vi i oktober var hele vejen rundt i Darum sogn for at sælge vore årlige lodsedler. Vi vil gerne sige mange tak for den gode modtagelse I gav os på turen.

Vi fik også muligheden for at være med til det årlige høstmarked i Kratskallet.

Det var en rigtig dejlig dag i selskab med mange dejlige og spændende mennesker.

SFO-dag har vi endnu engang haft kæmpe succes med. Det er så dejligt at der findes så mange glade og imødekommende børn i Darum Børneby og selv om de blev sat på flere små prøver, så viste de bare endnu engang at sammenholdet kan noget helt specielt.

Arbejdsweekend i hytten

Vi havde d. 26. og 27. oktober en arbejdsweekend for at gøre vores hytte samt udendørsarealer endnu mere rare at komme til. Selvom vejrguderne ikke helt ville samarbejde med os, fik vi alligevel åbnet op for udsigten til vores dejlige hytte fra Videkærvej. Der var også tid til at rydde godt op i vores depotrum og køkkenet. Der blev også brugt tid på at få malet vores badeværelser. Vi er blevet så glade for alle de små og store ting der er blevet arbejdet med denne weekend og vi siger rigtig mange tak til dem, der ville afsætte lidt af deres tid til at hjælpe os.

Vi glæder os meget over at se og mærke, hvordan vi i lokallivet kan hjælpe og støtte hinanden i nogle af alle de nye tiltag og idéer, der kører på kryds og tværs. Og vi ser meget frem til gode og spændende tider, der kommer fremadrettet.

Vil du være med?

Skulle du sidde med lysten til at være med i dette skønne fællesskab og sammenhold, så er der altid brug for nye ledere, hjælpere og bestyrelsesmedlemmer. Er du lidt nysgerrig og vil vide mere så er du altid velkommen til at kontakte os. Du kan også møde op d. 27. februar 2020 i hytten, hvor årsmødet (generalforsamlingen) finder sted.

Julen står for døren

I skrivende stund er vi i gang med at arrangere den årlige Julestue.

Der er mange ting, der er, som vi kender det – men der er også altid nye overraskelser under nissehuerne, som vi håber spredde glæde. Der er mange julekugler, der er kastet i luften og der er heldigvis rigtig mange hænder der er villige til at hjælpe os med at gribe dem alle sammen igen, inden den hyggelige dag kan komme. Nu, hvor du læser det-

te, er Julestuen måske forbi, og vi håber, det var en succes med megen hygge og god julestemning!

Vi vil benytte denne mulighed for at takke jer alle, uden jer ville dette ikke kunne lade sig gøre.

Vi ses igen d. 8. januar 2020!

RIGTIG GLÆDELIG JUL OG ET LYKKEBRINGENDE NYTÅR FRA FDF DARUM!

*På deres vegne,
Linette Atzen*

Fortsat fra side 11

Denne viden nyder vi andre godt af gennem året - både ved årstider og højtid.

De to sidst ansatte dagplejere, gennem de sidste 2 år, har været på Grundkursus for dagplejere for at blive klædt endnu bedre på til deres arbejde.

Også her fik vi en masse inspiration og viden, som er ret nyttig i arbejdet med børnene i det daglige.

Hvad har vi lavet med børnene i efteråret?

I september var vi inviteret i skoven for at lege med en naturvejleder.

Det var en rigtig god og lærerig dag, som gav en masse inspiration, og vigtigst af alt:

Børnene havde en fest!

I oktober løb vi Hjerteløb sammen med de yngste i børnehaven på deres legeplads.

Vi lavede opvarmning og løb derefter rundt om Bistadets hus. Bagefter fik vi lækre æbler og så var der tid til leg og glædeligt gensyn med "gamle" venner inden turen gik hjem til frokost og en velfortjent middagslur.

I november var dagplejen inviteret til lysfest med børnehaven. I de forskellige dagplejehjem havde vi, ligesom børnene i børnehaven, lavet fine lygter, som børnene gik med på turen gennem Abeskoven, som så fint var lyst op af lygter langs ruten. Mange forældre og børn fra dagplejen var mødt op

denne aften, ligesom vi dagplejere. Sammen gik vi ruten med familierne, inden vi sluttede af med lækre popcorn og varm kakao.

Vi har lige haft besøg af den lille hvide bogbus. Her kan vi komme ind og læse i alle de fine bøger samt låne dem med hjem. Bogbussen kommer ca. hver 3 måned.

Om lidt venter december. Her har vi en masse julehygge og traditioner, vi kan se frem til.

Vi skal pynte det store juletræ i hallen sammen med børnehaven, hvorefter vi får lækre æbleskiver og saftvand.

Vi skal holde juletræsfest, hvor forældrene også inviteres med.

Her får vi også besøg af julemanden, som kommer med godter til børnene.

Derudover skal vi hygge i de enkelte dagplejehjem hvor vi bl.a. skal lave hemmeligheder samt andre hyggelige decemberaktiviteter.

Vil du være vores julemand?

Til sidst men ikke mindst, så håber vi, at der sidder en med en julemand gemt i maven, da vi meget mangler en til vores lille julearrangement. Så skulle det være tilfældet, så hører vi meget gerne fra dig.

Kontakt gerne

Heidi Nicolaisen tlf. 2263 8868

*På vegne af alle os dagplejere i Darum,
Heidi Nicolaisen*

Sognekalender

...det sker i byen bag diget...

Til opslagstavlen!

December 2019

- 05.12. kl. 14.00: Sidste gang læsekreds i denne sæson. Opstart den 16.01.
- 07.12. kl. 15.00: Julefest i Darum Kultur- og Fritidscenter kl.15.00.
Fællesspisning kl. 17.30. Tilmelding til Anette tlf: 7517 9310 /
2040 4344, på Darum.dk og Facebook.
- 09.12. kl. 19.00: Strikkecafé, sidste gang i denne sæson. Opstart den 06.01.
- 10.12. kl. 14.00: Julemøde – med adventsstemning!
- 15.12. kl. 10.00: Luciagudstjeneste i kirken – se omtale s. 8
- 17.12. kl. 10.00: Daglejens juleafslutning i kirken.
- 20.12. kl. 9.30 Juleafslutning i kirken med Darum Børneby:
og kl. 11.00: Børnehaven kl. 9.30 og skolen kl. 11.00.
Forældre og bedsteforældre er velkommen.

GLÆDELIG JUL

Januar 2020

- 01.01. kl. 16.00: Nytårgudstjeneste i Darum Kirke med kransekage og vin.
- 06.01. kl. 19.00: Strikkecafé i sognehuset starter ny sæson.
Vel mødt – alle er velkomne.
- 07.01. kl. 15.30: Ordinært menighedsrådsmøde i sognehuset
- 15.01. kl.14.00: Læsekredsen i sognehuset starter ny sæson.
Vel mødt - alle er velkomne.
- 19.01. kl. 16.00: Nytårskoncert i Darum kirke - se omtale side 9

Februar 2020

- 02.02. kl. 15.00: Kyndelmisse i sognehuset, gudstjeneste i kirken kl. 17.00
- 15.02. : Deadline for indlevering af indlæg til sognebladet.
Sendes til chq@km.dk.
- 18.02. kl. 14.00: Åbent Sognehus: Sang og fortælling ved Bente Kjøller
- 18.02. kl. 15.30: Ordinært menighedsrådsmøde i sognehuset
- 20.02. kl. 14-16: Litteraturkreds i sognehuset. Bog: "Ud og stjæle heste"
af Per Petterson.

Arrangementer i sognekalenderen ses også på Darum.dk

Gudstjenestetider – vend →

Gudstjenester i Darum Kirke

1. januar	16.00	Nytårsdag	Quiring	
5. januar	10.00	Helligtrekonger	Quiring	Altergang
12. januar	9.30	1. søn. e. H3K	Balslev	
19. januar		Gudstjenesten er aflyst		
26. januar	9.30	3. søn. e. H3K	Quiring	
2. februar	17.00	Sidste søn. e. H3K	Quiring	Kyndelmisse - Se lokale opslag
9. februar	9.30	Septuagesima	Quiring	
16. februar	9.30	Sexagesima	Rossel	
23. februar	9.30	Fastelavn	Quiring	
1. marts	10.00	1. søn. i fasten	Quiring	Altergang
8. marts	10.00	2. søn. i fasten	Quiring	Altergang
15. marts	9.30	3. Søn. i fasten	Rossel	

Efter gudstjenesten Nytårsdag kan man være med til at skåle det nye år velkommen.

Der er kirkekaffe efter gudstjenesten d. 1. Marts.

Gudstjenesteliste for december: Se side 7

Gudstjenestetidspunkterne kan også ses på www.sogn.dk/darum